

Lluís Benejam

COL·LECCIONISTA DE MATERIAL DE CINEMA

«Tinc la història del cinema, des de principis de segle passat, fins ara»

El col·leccionista Lluís Benejam a l'exposició de la Casa Empordà. ROGER LLEIXÀ

Lluís Benejam inicia la seva faceta de col·leccionista a finals dels anys 90, quan va realitzar una exposició sobre cinema l'any en què es commemorava el centenari del seu naixement. Benejam descobrí llavors la seva passió i, en un context en què moltes sales de cinema locals estaven tancant, va començar a reunir tota mena de material cinèfil i va iniciar una austera col·lecció. Actualment ja té milers de cartells de cinema.

ENTREVISTA

Mireia Reynal
FIGUERES

■ La col·lecció de Lluís Benejam té un valor que es basa més en les necessitats alienes que en la pròpia i assegura: "Jo no vull ser una persona que només emmagatzemi coses per a mi". Per a ell col·leccionar és crear memòria, conservar-la. Dissabte passat es va inaugurar una exposició on es recopila material entorn del film *El Museu Dalí es tanca a les set*, que ell s'ha encarregat de recopilar. Lluís Benejam em rep al taller Roger Fotocomposició, del qual és copropietari des de fa anys per respondre a les preguntes.

■ Què representa per a vostè l'expressió "ser col·leccionista"?

■ Col·leccionar és un plaer i una responsabilitat. Col·leccionar és crear memòria. Es tracta de deixar constància, de conservar el record.

■ Quines peces formen la seva col·lecció?

■ Doncs, de fet, tot el que està relacionat amb la propaganda d'una pel·lícula. Vaig començar amb el programa de mà, vaig continuar amb el *pressbook* (catàlegs amb informació de la pel·lícula que s'enviava als exhibidors i a la premsa); tinc també diapositives, el llibre –si el puc aconseguir– i, fins i tot, també la música. Els

cartells són potser la part més important de la meua col·lecció. Ara dec estar a prop dels 28.000.

■ A l'hora d'afegir un cartell a la seva col·lecció, en quins criteris es basa?

■ En un principi col·leccionava els cartells de les pel·lícules que havien guanyat un Òscar. Més tard, però, vaig voler ampliar horitzons i em vaig proposar intentar aconseguir tots els cartells de totes les pel·lícules que s'anessin exposant a la cartellera. Sempre es té més interès en aquells que poden semblar més difícils d'aconseguir. Potser els més complicats d'adquirir són els que s'anomenen avançaments. Aquells que anuncien la pel·lícula abans de la seva estrena i que quan arriben a taquilla desapareixen. Segons de quines pel·lícules, se'n fan sèries. De vegades se'n fan tirades: actors per separat i coses així. Com que són tirades molt curtes, són difícils de trobar.

■ Tinc entès que vostè no es dedica pròpiament a la compra dels articles, sinó que més aviat s'ha decantat pels intercanvis. Quins són els procediments a l'hora de canviar cartells, programes o *pressbooks*?

■ Tinc un sistema molt exhaustiu de classificació. Unes llistes amb una relació que conté tota la informació dels articles que tinc i també els que encara no he pogut obtenir. A partir d'aquí comença el meu procediment de recerca del que em falta. Fa temps, per exemple, vaig fer un inter-

Preservant una informació útil per al futur

▶ "No és en absolut el valor econòmic el que m'encoratja a seguir col·leccionant. Hi ha cartells que valen molts diners i no m'agraden. N'hi ha que sí que ho fan, però que tampoc els pagaria. Hi ha cartells que, com que se n'han fet pocs exemplars, tenen un valor altíssim". Lluís Benejam assegura que la importància del seu arxiu és, ni més ni menys, tota la informació que conté. "No tinc una col·lecció molt important (per exemple peces dels anys 20 i els anys 10), d'aquestes en tinc molt poques. Hi ha gent per a qui aquests cartells no tenen prou valor. Consideren que a partir d'una determinada època són tan sols "paper". Per a mi sí que té un valor especial el que estic fent. El que és important, és que tinc la història del cinema des de principis de segle fins a l'actualitat. Ho tinc tot. Cartells que pugui tenir avui, d'aquí dos anys ja seran vells. Qui diu que aquest tipus d'informació al cap d'uns anys no serà útil? Hi ha molt poca informació sobre aquest tema i jo estic contribuint a preservar-la... Això és el que m'agrada" conclou el col·leccionista. FIGUERES | M.R.

«Col·leccionar és un plaer i una responsabilitat, es tracta de deixar constància, de preservar el record»

«Per a mi sí que té un valor important el que estic fent, hi ha poca informació i jo estic ajudant a preservar-la»

canvi amb la Filmothèque Jean Vigo de França. Jo els vaig donar 2.000 cartells i, ells, a canvi, material que tenien repetit. Ara he començat a tenir contacte amb la filmoteca espanyola i també faré servir aquest sistema. Si es trac-

ta d'una organització, el que s'ha de fer primer és aconseguir contactar amb el responsable, donar-te a conèixer, assabentar-te si hi ha possibilitat d'intercanvi. Les filmoteques sembla que tinguin molt material, però sovint no és així. Normalment hi ha una persona que es dedica a visitar sales per anar-ne obtenint, però tot i així, els en manca.

■ Però si es tracta d'una filmoteca, no hauria de semblar, en principi, que disposen de tot el material?

■ Doncs no, no ho tenen tot. Ells tenen la pel·lícula, però tot el que fa referència a propaganda, com que les distribuïdores de cinema no tenen l'obligació d'enviar-los aquest tipus de material, els en falta i han d'intentar per iniciativa pròpia anar-lo trobant. Tenen

gent de cinemes que els en porten, tenen més avantatges que jo però, en certa manera, han de fer la mateixa feina que faig jo.

■ Fins on ha anat per aconseguir un cartell? Ha tingut mai algun problema amb algú? O al contrari, té alguna anècdota divertida per explicar?

■ Faig diverses rutes, vaig cap a Biarritz, Sant Sebastià, cap al delta de l'Ebre, Montpeller, Carcassona... tots aquests cinemes són llocs on trobo els cartells de les últimes estrenes. Sembla fàcil però, en els primers contactes, la gent és molt reàcia, ja que es pensen que hi vaig a fer negoci. Després, quan veuen que aquesta no és la meua intenció, em deixen anar a les sales i agafar material. Hi vaig una vegada a l'any i aprofito emplenant el cotxe amb tot el que aconsegueixo recollir. A Montpeller, la sala es troba en una zona on no puc accedir-hi amb cotxe i haig d'anar-hi amb un carretó, amunt i avall, traginant material... Al final és molt divertit.

■ El món del cinema ha evolucionat molt. També el cartellisme?

■ Segons la nacionalitat eren molt diferents. Abans tot era molt diferent. Cada país tenia els seus propis artistes, els seus grafistes, que es dedicaven a fer cartells d'una manera concreta, tenien el seu propi estil. Hi havia artistes molt bons que feien grafisme! Ara aquest treball artesanal s'ha perdut com en molts altres àmbits. La creació digital ha donat pas a un procés d'uniformització. El cartell moltes vegades es conserva en anglès, és a dir, ja ni varia. *Titanic* mateix va ser igual a tot el món.

■ Hi ha parts de la història que s'han estudiat a partir del cartellisme d'aquella època. Es pot dir que passa el mateix amb el cartellisme de cinema?

■ Hi ha grans cartells fets per magnífics grafistes que corresponen a determinades èpoques, on queda reflectit clarament quins eren els gèneres predilectes del públic i que van caracteritzar la societat del moment. Westerns dels anys 50, el *boom* del cinema X, pel·lícules de romans... Pel que fa períodes més recents, queda emmirallada clarament la censura i la repressió cultural de la societat dels anys de la Guerra Civil quan intentes buscar cartells d'aquella època. Alguns es troben en mans de col·leccionistes, d'altres s'han perdut... És difícil aconseguir-ne. És un àmbit complicat, pots trobar molts impediments. Ara és molt diferent. En principi pots accedir a tots els documents.

■ En algun moment ha afirmat que li agradaria fer visible la seva col·lecció. En què està pensant?

■ Doncs mostrar-la, per exemple, a través d'exposicions. I si, després, algú tingués pensat visitar l'arxiu per fer algun treball, no tindria cap problema per mostrar-li el material que tinc i parlar-ne. Pel que fa a una cessió a algun museu no, de moment, no. Per a mi sí que té un valor especial el que estic fent. És important.